

STOPPI TUPAKOINNILLE

Keinot nyt ja tulevaisuudessa

Jenni Valkama 9.9.2023

Isännöinti.fi

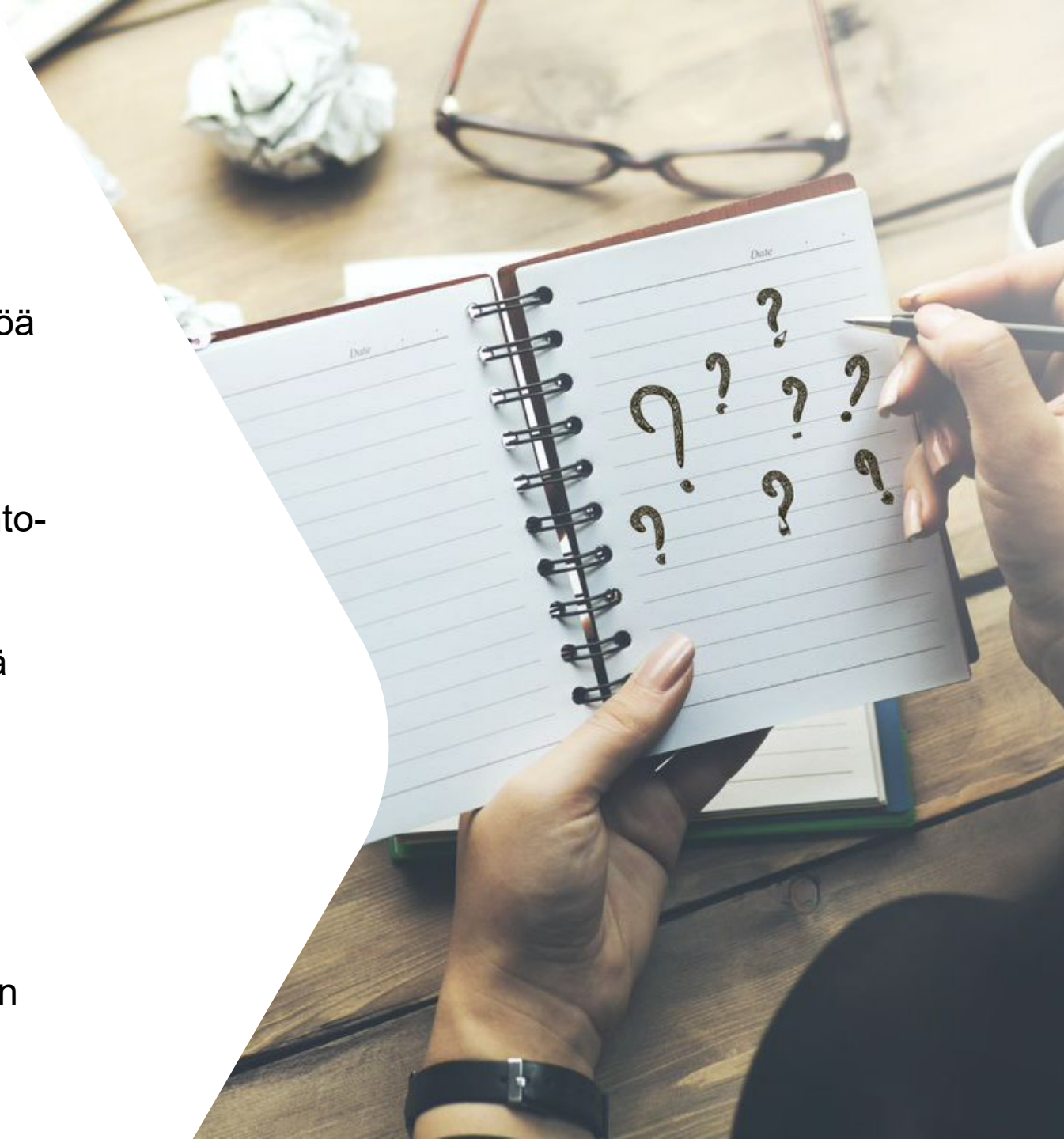
ESITYKSEN SISÄLTÖ

- Yleistä tupakointikielloista ja niihin liittyvästä lainsäädännöstä
- Häiritsevä tupakointi asuntoyhteisössä
- Tupakoinnin kieltämisen keinot
- Asukkaan oikeudet ja velvollisuudet
- Kieltojen rikkomisen seuraamukset
- Tupakointikieltojen tulevaisuus

TUPAKOINTIKIELLOT LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

- Tupakoinnin kieltämiseen liittyvää lainsäädäntöä
 - Tupakkalaissa
 - Terveysuojelulaissa ja asumisterveysasetuksessa
 - Asunnossa tupakointiin liittyvät myös asunto-osakeyhtiölain ja asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain säännökset
- Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen
- Tupakkalaissa olevien tupakointikieltojen ja –rajoitusten tarkoituksena on suojella väestöä ympäristön tupakansavun terveyshaitoilta
- Tavoitteena on, että kukaan ei vastoin tahtoaan joudu alistumaan tupakansavulle

HÄIRITSEVÄ TUPAKOINTI ASUNTOYHTEISÖSSÄ

- Miksi tupakointi on sallittua asuinrakennuksissa?
- Miksi kieltäminen voi olla hankalaa?
- Perustuslaki
 - Itsemääräämisoikeus, henkilökohtainen vapaus, yksityiselämän suoja, omaisuuden suoja?
 - Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan oikeus terveelliseen ympäristöön
- Terveydensuojelulaki
 - Kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua siten, että asukkaille turvataan terveellinen elinympäristö
 - Asunnon ja muun sisätilan puhtauden, ilmanvaihdon ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskeleville terveyshaittaa

TUPAKKALAIN KIELLOT

- Tupakkalain mukaan tupakointi on kielletty mm.
 - yleisön, työntekijöiden tai asiakkaiden käytössä olevissa sisätiloissa
 - Ulkotiloissa kuten katoksissa, katsomoissa, muissa tilaisuuden seuraamiseen tarkoitetuissa tiloissa, joissa oleskellaan paikoillaan
 - Päiväkotien ja oppilaitosten ulkotiloissa, leikkikentillä, yleisillä uimarannoilla kesäisin
 - Yksityisissä ajoneuvoissa, jos kydyissä alle 15-vuotias
- Tupakkalaissa ei lähtökohtaisesti kielletä tupakointia asunnon sisä- tai ulkotiloissa
 - Asuntoyhteisön yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa tupakointi on tupakkalain nojalla kielletty
 - Asuntoyhteisö saa kieltää tupakoinnin asuntoyhteisön hallitsemassa yhteisissä ulkotiloissa
 - Asuntoyhteisö voi hakea viranomaiselta tupakointikiellon määräämistä

MITEN TUPAKOINNIN VOI KIELTÄÄ?

- Tupakointi voidaan kieltää
 - a) Vuokrasopimuksella (yhteisesti sopimalla) huoneistossa, parvekkeella, huoneistoon kuuluvalla piha-alueella
 - b) Asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestysmääräyksellä kaikissa osakkaan hallitsemisissa tiloissa (vaatii kaikkien osakkaiden suostumuksen)
 - c) Asuntoyhteisö voi hakea tupakointikiellon määräämistä kunnalta asuntoon/parvekkeelle/osakkaan hallitsemille ulkoalueille
 - d) Viranomaisen terveydensuojelulain ja asumisterveysasetuksen nojalla

TUPAKOINTIKIELTO VUOKRASOPIMUKSESSA

- Tupakoinnin kieltäminen vuokrasopimuksella on mahdollista
 - Samassa rakennuksessa / samalla vuokranantajalla voi olla erilaisia vuokrasopimuksia
 - Esim. uudemmissa vuokrasopimuksissa tupakointi voi olla kielletty, kun taas vanhemmissa ei
 - Jos kielto vuokrasopimuksessa, kieltä on noudatettava riippumatta siitä, vaikka muissa asuinnoissa tupakointi olisi sallittua

KUNNAN VIRANOMAISEN MÄÄRÄÄMÄ TUPAKOINTIKIELTO (TUPAKKALAKI)

- Asuntoyhteisö (rakennuksen omistaja) voi hakea tupakointikieltoa kunnalta
 - Huoneiston sisätiloihin
 - Huoneistoon kuuluvalla parvekkeelle
 - Asukkaan käytössä oleviin ulkotiloihin
- Kielto määrättävä hakemuksessa mainittuihin tiloihin, jos tilasta voi sen rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi kulkeutua tupakansavua
 - toiselle parvekkeelle
 - toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle
 - toisen huoneiston sisätiloihin
- HUOM! Asuinhuoneiston sisätiloihin vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutumista omilla toimenpiteillään
 - Asuintilaa koskeva kiello ei koske sähkösavukkeen käyttämistä

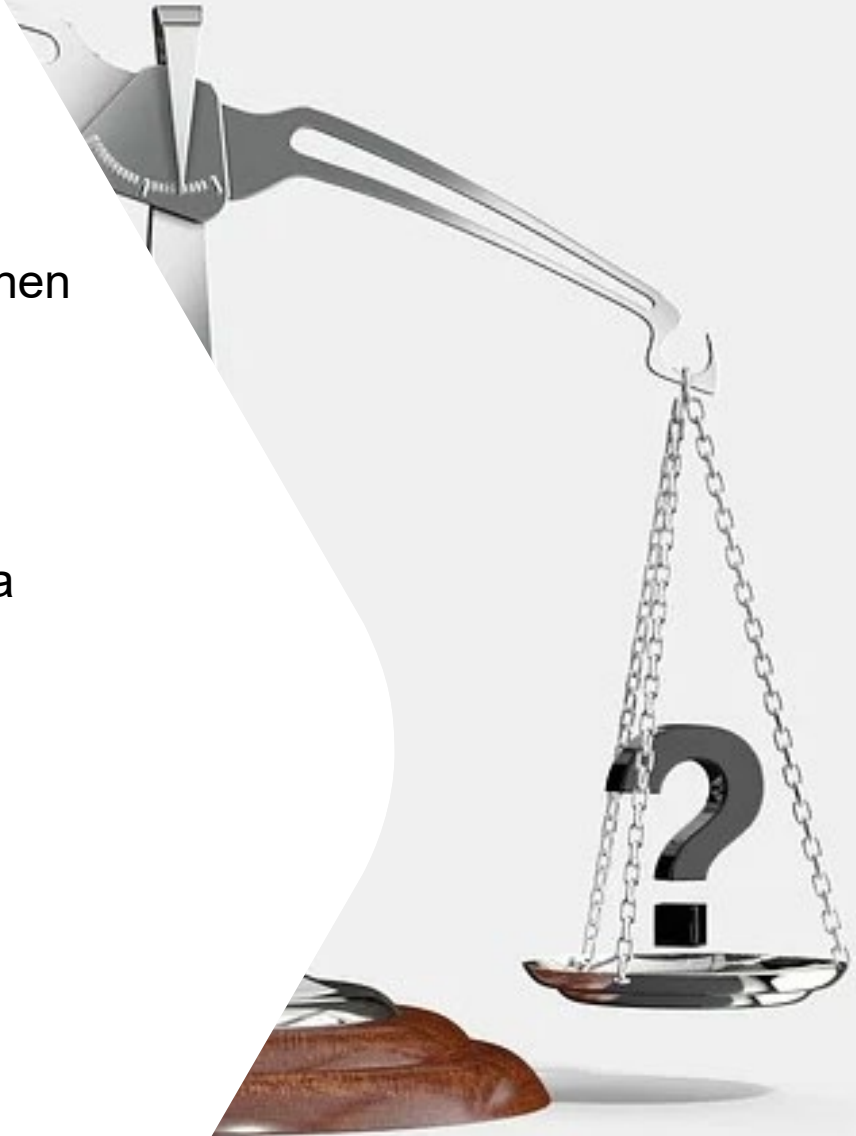
TUPAKOINNIN KIELTÄMINEN TERVEYDENSUOJELULAIN NOJALLA

- Jos asunnossa ilmenevästä tupakan hajusta tai savusta voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa oleskelevalle, toimenpiteisiin haitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi on ryhdyttävä viipymättä
- Asumisterveysasetuksen mukaan sisäilmassa ei saa toistuvasti esiintyä aistinvaraisesti tunnistettavaa tupakansavua, joka on kulkeutunut asuntoon ulkoa tai muualta rakennuksesta
 - Toimenpideraja ylittyy, jos haittaa ilmenee toistuvasti
- Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka vastuulla haitta on, ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi
 - Esim. asunnon haltija, jos haitta aiheutuu asunnon tavanomaisesta poikkeavasta käytöstä
 - Kiinteistön omistaja voidaan velvoittaa selvittämään ongelman syy ja ryhtymään toimenpiteisiin, jos haju tai savu kulkeutuu huoneistoon esim. rakenteiden läpi tai ilmanvaihdon kautta

TUPAKOINNIN KIELTÄMINEN TERVEYDENSUOJELULAIN NOJALLA

- Selvityksiä tehdään mm. aistinvaraisesti tai merkkisavun avulla
 - Selvittäminen hankalaa mm. koska savun määrä ja kulkeutuminen voivat vaihdella nopeasti
 - Tupakansavuhaitan esiintymiseen vaikuttavia tekijöitä mm. poltettujen savukkeiden määrä, sääolosuhteet sekä asunnon ilmanvaihto
- Haitan arviointi tehdään asunnon tavanomaista käyttöä vastaavissa olosuhteissa
 - Ilmanvaihto toimii normaalisti, korvausilmaventtiilit auki, koneellinen ilmanvaihto osateholla
 - Ikkunat ja ovet ovat kiinni
 - Asukkaalta voidaan pyytää esim. savupäiväkirjan pitämistä viranomaisen muiden toimenpiteiden lisäksi

NYKYISTEN KIELTOJEN ONGELMIA

- Tupakoinnin kieltäminen ei yleensä ole mahdollista asunto-osakeyhtiössä yhtiöjärjestystä muuttamalla suostumusvaatimuksen vuoksi
- Tupakoinnin kieltäminen vuokrasopimuksella mahdollista usein vain vuokrasuhteen alussa
- Tupakointikieltohakemuksen tekeminen kunnalle raskas, hankala ja pitkäkestoinen prosessi
- Tupakointikieltojen viranomaisvalvonta hankalaa tai jopa mahdotonta
- Oikeuskäytäntöä ei ole toistaiseksi siitä
 - Voiko tupakointikiellon rikkominen olla hallintaanoton peruste asunto-osakeyhtiössä
 - Voiko vuokrasopimuksen purkaa tupakointikiellon rikkomisen perusteella

ASUKKAAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

- Asukkaalla on velvollisuus noudattaa
 - Vuokrasopimuksen ehtoja
 - Taloyhtiön mahdollisia tupakointikieltoja
 - Viranomaisen määräyksiä (tupakointikielto tupakkalain tai terveydensuojelulain nojalla)
- Jos tupakointia ei ole kielletty millään tavalla, asukkaalla on oikeus tupakoida asunnossa / parvekkeella / piha-alueilla
- Jos asukas kärsii esim. naapurin tupakoinnista, voi olla yhteydessä
 - Vuokranantajaan
 - Taloyhtiön isännöitsijään tai hallitukseen
 - Terveydensuojeluviranomaiseen

TUPAKOINTIKIELLON RIKKOMISEN SEURAAMUKSET

- Tupakointi kielletty vuokrasopimuksella
 - Sopimuksen irtisanominen
 - Sopimuksen purkaminen?
 - Vahingonkorvausvelvollisuus tupakoinnin asunnolle aiheuttamista vahingoista
- Tupakointikielto asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä
 - Taloyhtiö voi ottaa huoneiston yhtiön hallintaan asunto-osakeyhtiölain nojalla
 - Vuokranantaja voi hallintaanottouhan takia irtisanoa vuokrasopimuksen
 - Vuokrasopimus / vuokralaisen oikeus pitää huoneistoa hallinnassaan lakkaa joka tapauksessa hallintaanottomenettelyn ajaksi

TUPAKOINTIKIELLON RIKKOMISEN SEURAAMUKSET

- Kunta määrännyt tupakointikiellon asuntoyhteisön tiloihin tupakkalain nojalla
 - Viranomaisen valvoo
 - Uhkasakko
- Terveysturvallisuuslain nojalla määrätty toimenpiteet
 - Viranomaisen valvoo
 - Uhkasakko

→ Vuokrasopimuksen irtisanominen (purkaminen?)

→ Huoneiston hallintaanotto?

TUPAKOINTIKIELTOJEN TULEVAISUUS

- STM:n tupakka ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän toimikausi päättyi 1/2023
- Työryhmän tehtävänä oli mm. selvittää asuntoyhteisöjen savuttomuuden ja sääntelyn nykytilanne sekä tehdä ehdotuksia lakimuutoksiksi ja muiksi toimenpiteiksi nikotiinituotteiden käytön loppumiseksi
- Toimenpide-ehdotukset (2023)
 - Asuntoyhteisön määritelmän laajennus niin, että se kattaa **kaikki monihuoneistoiset asuntoyhteisöt**
 - Tarkennetaan ulkotilojen määrittelyä ulkotilat → **ulkotilat ja muut ulkoalueet**

TUPAKOINTIKIELTOJEN TULEVAISUUS

- Parannetaan tupakansavulta suojaavia toimenpiteitä asuntoyhteisöissä säätämällä
 - **Tupakointikielto asuntoyhteisön leikkipaikoille**
 - **Velvollisuus tiedottaa tupakointikielloista**
- Säädetään asuinhuoneiston vuokrauksesta annetussa laissa **lähtökohtaisesta tupakointikiellosta uusissa vuokrasuhteissa** (huoneistossa, siihen kuuluvalla parvekkeella, ulkotiloissa ja muilla ulkoalueilla)
- Tarkennetaan asunto-osakeyhtiölaissa säädettyä hallintaanottoperustetta niin, että **hallintaanotto on mahdollinen tupakointikieltojen rikkomisen perusteella** (myös silloin, kun kyse on yhteisön itsensä päättämästä tupakointikiellosta)

TUPAKOINTIKIELTOJEN TULEVAISUUS

- Mahdollistetaan tupakkalaissa asuntoyhteisölle **enemmistöllä tehtävä päätös tupakointikiellosta** asuinhuoneistoissa, parvekkeilla, ulkotiloissa tai muilla ulkoalueilla, mikäli niistä voi rakenteiden tai muiden olosuhteiden vuoksi muuten kuin poikkeuksellisesti kulkeutua savua muiden asukkaiden vastaaviin tiloihin.
- Muutetaan asunnontarkastusta koskevaa tupakkalain säännöstä siten, että **valvovalla viranomaisella olisi tarvittaessa mahdollisuus tahdonvastaiseen asunnontarkastukseen** tupakkalaissa säädettyjen tai kunnan määräämien tupakointikieltojen toistuvan rikkomisen selvittämiseksi

KYSYMYKSIÄ?

KIITOS

JENNI VALKAMA

Isännöinti.fi